<u>અસ્વીકરણ:</u> સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==========

રાજેશ પ્રવીણચંદ્ર રાજગુરુ

વિ.

ગુજરાત પાણી પુરવઠો અને સેવા બોર્ડ અને અન્યો

(૨૦૨૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૭૫૭૮)

૧૭ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૧

[ડૉ. ન્યાયમૂર્તિ ધનંજય વાય ચંદ્રચુડ અને ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહ]

સેવા કાયદો–પગાર– ધોરણની મંજૂરી–રાજ્ય સરકાર સાથે સ્વાયત્ત સંસ્થા–સમાનતા માટેનો દાવો–અપીલકર્તાઓ સામાવાળા–બોર્ડ સાથે દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ તરીકે કામ કરતા હતા–સામાવાળાએ ૧૯૮૮માં રાજ્ય સરકાર દ્વારા પસાર કરાયેલો ઠરાવ (પેરેન્ટ ઠરાવ) અપનાવ્યો હતો જેમાં કુશળ દૈનિક વેતન કામદારોને લાભ આપવામાં આવ્યો હતો–અપીલકર્તાઓને તદનુસાર રૂ. ૭૫૦નું પગાર ધોરણ અને ઉપરોક્ત ઠરાવમાંથી વહેતા અન્ય લાભો આપવામાં આવ્યા હતા–૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨માં રાજ્ય સરકાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા અનુગામી ઠરાવોએ પેરેન્ટ ઠરાવમાં ફેરફાર કર્યો હતો, જેમાં દૈનિક વેતનના વર્ગને તેમાં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ રૂ.૯૫૦–૧૫૦૦ માં–અપીલકર્તાઓએ

ઉપરોક્ત પગાર ધોરણના હકનો દાવો કર્યો–સિંગલ જજ દ્વારા મંજૂર કરાયેલી રિટ પિટિશન–ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા રદ કરાયેલ આદેશ–અપીલ પર ચુકાદો આપ્યો:બોર્ડે અનુગામી ઠરાવો ક્યારેય અપનાવ્યા ન હતા–સામાવાળા સાથે કામ કરતા અપીલકર્તાઓ, એક સ્વાયત્ત સંસ્થા રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતી નથી–રાજ્ય સરકાર અને સ્વાયત્ત સંસ્થાઓને સમાન ગણી શકાય નહીં–અપીલકર્તાઓ અધિકારની બાબત તરીકે અનુગામી સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભોનો દાવો કરી શકતા નથી–વધુમાં, અનુગામી ઠરાવો હેઠળના લાભો કેટલીક ઝોનલ કચેરીઓ દ્વારા ભૂલથી આપવામાં આવ્યા હતા, જે પછીથી પાછા ખેંચી લેવામાં આવ્યા હતા અને વસૂલાત પણ માંગવામાં આવી હતી–અપીલકર્તાઓ કલમ ૧૪ નો ઉપયોગ કરીને આવા અન્ય દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી જો તેઓ અન્યથા આવા લાભ માટે હકદાર ન હોય તો–ભારતનું બંધારણ કલમ ૧૪–સમાન કામ માટે સમાન પગારનો સિદ્ધાંત.

સેવા કાયદો–વેતન/પગાર ધોરણનું નિર્ધારણ–યોજાયો:વેતન માળખું નક્કી કરતી વખતે આર્થિક સદ્ધરતા અથવા નોકરીદાતાની નાણાકીય ક્ષમતા એ એક મહત્વપૂર્ણ પરિબળ છે–કર્મચારીઓ દાવો કરી શકતા નથી કે તેમના પગાર–સ્કેલમાં આવશ્યકપણે સુધારો થવો જોઈએ અને/અથવા તેમને ચોક્કસ વધારાના લાભો/લાભો આપવા જોઈએ–અદાલતો દ્વારા પગાર સમાનતા મંજૂર કરવાથી પ્રતિકૂળ પરિણામો આવી શકે છે.
ભારતનું બંધારણ–કલમ ૧૪–હકારાત્મક સમાનતાનો સિદ્ધાંત–ધારિત:કલમ ૧૪ માત્ર હકારાત્મક સમાનતાની વિભાવનાને મૂર્તિમંત કરે છે અને નકારાત્મક સમાનતાને નહીં–ગેરકાયદેસરતા અને અનિયમિતતાને ટકાવી રાખવા માટે તેના પર આધાર રાખી શકાતો નથી.

અપીલને નકારી કાઢીને કોર્ટે ઠેરવ્યું હતું કે;

૧.૧ બોર્ડે ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના અનુગામી ઠરાવોને ક્યારેય અપનાવ્યા ન હતા.૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવને બોર્ડ દ્વારા ખાસ કરીને ૦૮.૦૬.૧૯૮૯ ના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તેનાથી વિપરીત, પ્રાદેશિક કચેરીઓના તમામ મુખ્ય ઇજનેરોને ૨૯.૦૮.૧૯૯૧ તારીખના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા વહીવટી સૂચનાઓ જારી કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૯૧ ના સરકારી ઠરાવ અનુસાર બોર્ડના દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓને લાભ આપવામાં આવશે નહીં.૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના પેરેન્ટ રિઝોલ્યુશનને અપનાવવાથી જ, પ્રતિવાદી–બોર્ડે તમામ મૂળ રિટ અરજદારો–દૈનિક વેતનના કર્મચારીઓને તેમના ૫ વર્ષ અને ૧૦ વર્ષ પૂર્ણ થયા પછી પેરેન્ટ રિઝોલ્યુશન હેઠળ લાભ આપ્યો હતો.તેથી, આ કાયદા હેઠળ રચાયેલ સ્વાયત્ત અને વૈધાનિક સંસ્થા એવા બોર્ડે ક્યારેય ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોને અપનાવ્યા નથી અને જ્યાં સુધી પ્રતિવાદી–બોર્ડ દ્વારા ઉપરોક્ત ઠરાવો અપનાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી પ્રતિવાદી–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતનના કર્મચારીઓ અનુગામી ઠરાવોમાંથી આવતા લાભોના હકદાર રહેશે નહીં.અનુગામી ઠરાવોને આપમેળે અપનાવવામાં આવશે નહીં અને/અથવા લાગુ કરવામાં આવશે નહીં.ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા યોગ્ય રીતે ધારવામાં આવેલા સંજોગોમાં, સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ અધિકારની બાબત તરીકે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઠરાવોમાંથી લાભોનો દાવો કરી શકતા નથી.[ફકરા ૧૩.૨] [૮૬૧– ઈ–એચ; ૮૬૨– એ–બી]

૧.૨ પ્રતિવાદી–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓ હોવા છતાં પણ તેઓ રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.પ્રતિવાદી–બોર્ડ એ કાયદા હેઠળ બનાવવામાં આવેલી સ્વાયત્ત અને વૈધાનિક સંસ્થા છે. આખરે પ્રતિવાદી–બોર્ડે સભાન નિર્ણય લેવો જોઈએ જેને અપનાવવાના પગાર ધોરણ અને/અથવા નાણાકીય અસરો ધરાવતા ચોક્કસ લાભો અંગેના નીતિગત નિર્ણય તરીકે ગણી શકાય.બધું તેની આર્થિક સદ્ધરતા અથવા નાણાકીય ક્ષમતા પર નિર્ભર કરે છે.વેતન માળખું નક્કી કરતી વખતે નોકરીદાતાની આર્થિક સદ્ધરતા અથવા નાણાકીય ક્ષમતા એક મહત્વપૂર્ણ

પરિબળ છે, અન્યથા એકમ પોતે કામ કરી શકશે નહીં અને અનિવાર્યપણે બંધ કરવું પડશે અને કર્મચારીઓ માટે વિનાશકારી પરિણામો આવી શકે છે.કર્મચારીઓ કાયદેસર રીતે દાવો કરી શકતા નથી કે તેમના પગાર– ધોરણમાં આવશ્યકપણે સુધારો થવો જોઈએ અને/અથવા તેમને ચોક્કસ વધારાના લાભ/લાભો આપવા જોઈએ.હોદ્દાઓ અને પગારનું સમીકરણ એક જટિલ બાબત છે જે નિષ્ણાત સંસ્થા અને ઉપક્રમો પર છોડવી જોઈએ અને અદાલત હળવાશથી દખલ ન કરી શકે.અદાલત દ્વારા પગાર સમાનતા મંજૂર કરવાથી પ્રતિકૂળ પરિણામો સાથે વ્યાપક અસર થઈ શકે છે.'સમાન કામ માટે સમાન પગાર' ના સિદ્ધાંતની લાગુ પડવાની મર્યાદાઓ અથવા લાયકાતો છે.પ્રતિવાદી બોર્ડ એક સ્વતંત્ર સંસ્થા છે અને તેની પોતાની નાણાકીય ક્ષમતા હોઈ શકે છે અને તેથી તેના કર્મચારીઓ રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.રાજ્ય સરકાર અને સ્વાયત્ત બોર્ડ/સંસ્થાઓને સમકક્ષ ન રાખી શકાય.બોર્ડે પોતાના નાણાકીય સંસાધનો પર આધાર રાખવો પડે છે.તેથી, બોર્ડના દૈનિક વેતનના કર્મચારીઓ સરકારી કર્મચારીઓ સાથે પગાર ધોરણની સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી. સીંગલ ન્યાયાધીશે બોર્ડને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો આપવાનો નિર્દેશ આપીને ભૂલ કરી હતી, જે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવ્યા છે.[પરિચ્છેદ ૧૩.૩–૧૩.૬,૧૪] [૮૬૨– સી–એચ; ૮૬૩– સી–ડી, એફ–જી]

૧.૩ જ્યાં સુધી મૂળ રિટ અરજદારો વતી સિંગલ ન્યાયધીશ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી રજૂઆત કે બોર્ડના અન્ય દૈનિક વેતન કર્મચારીઓની સંખ્યાને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો આપવામાં આવ્યા હતા, બાકીના દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓને સમાન લાભો ન ચૂકવવા એ ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ભેદભાવપૂર્ણ અને ઉલ્લંઘનકારી હશે, ત્યાં સુધી એ નોંધવું જરૂરી છે કે પ્રતિવાદી–બોર્ડ વતી શરૂઆતથી જ એવો અધિકાર હતો કે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળના લાભો કેટલાક ઝોનલ કચેરીઓ દ્વારા અજાણતાં અને ભૂલથી આપવામાં આવ્યા હતા જે બાદમાં પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી અને

તેની વસૂલાતની પણ માંગ કરવામાં આવી છે.મૂળ રિટ અરજદારો–બોર્ડના દૈનિક વેતનના કર્મચારીઓ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભ માટે હકદાર નથી.તેથી, જો તેઓ અન્યથા આવા લાભ માટે હકદાર ન હોય તો તેઓ સમાનતાના આધારે લાભનો દાવો કરવા માટે બંધારણની કલમ ૧૪ નો ઉપયોગ કરી શકતા નથી.કાયદાની નિશ્ચિત દરખાસ્ત મુજબ બંધારણની કલમ ૧૪ માત્ર હકારાત્મક સમાનતાની વિભાવનાને મૂર્તિમંત કરે છે, નકારાત્મક સમાનતાની નહીં. ગેરકાયદેસરતા અને અનિયમિતતાને ટકાવી રાખવા માટે તેના પર ભરોસો કરી શકાતો નથી. હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે પસાર કરેલા વિવાદિત વાદગ્રસ્ત ચુકાદોને પડકારવામાં નિષ્ફળ જાય છે.[પેરા ૧૫] [૮૬૩– જી–એચ; ૮૬૪– એ–સી]

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ પીડબ્લ્યુડી કર્મચારી સંઘ અને અન્યો, (૨૦૧૩) ૧૨ એસસીસી ૪૧૭:[૨૦૧૩] ૧૦ એસ. સી. આર. ૧૦૯૧–લાગુ પડતી નથી.

ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ રાજકુમાર શર્મા અને અન્યો, (૨૦૦૬) ૩ એસસીસી ૩૩૦:[૨૦૦૬] ૨ એસસીઆર ૮૭૭; પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ દેબાશીષ મુખર્જી અને અન્યો, (૨૦૧૧) ૧૪ એસસીસી ૧૮૭: [૨૦૧૧] ૧૩ એસસીઆર ૧૦૭૭; પંજાબ સ્ટેટ કો–ઓપરેટિવ મિલ્ક પ્રોડ્યુસર્સ ફેડરેશન લિમિટેડ અને અન્ય વિ. બલબીર કુમાર વાલિયા અને અન્યો, (૨૦૨૧) ૮ એસસીસી, ૭૮૪ ૨૦૨૧ (૭) જેટી ૨૭૫–પર આધાર રાખ્યો હતો.

પી. સિંગરાવેલન અને અન્યો વિરુદ્ધ જિલ્લા કલેક્ટર, તિરુપુર અને ડીટી અને અન્યો, (૨૦૨૦) ૩ એસસીસી ૧૩૩:[૨૦૧૯] ૧૫ એસ. સી. આર. ૪૦૮; સચિવ, નાણાં વિભાગ અને અન્યો વિરુદ્ધ પશ્ચિમ બંગાળ નોંધણી સેવા સંગઠન અને અન્યો, ૧૯૯૩ પૂરક (૧) એસ. સી. સી. ૧૫૩; બિહાર રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ બિહાર માધ્યમિક શિક્ષક સંઘર્ષ સમિતિ, મુંગેર અને અન્યો, (૨૦૧૯) ૧૮ એસ. સી. સી. ૩૦૧–નો ઉલ્લેખ.

કેસ કાયદો સંદર્ભ

[૨૦૧૩] ૧૦ એસ. સી. આર. ૧૦૯૧–લાગુ પડતું નથી– ફકરા ૭

[૨૦૦૬] ૨ એસ. સી. આર. ૮૭૭–આધારીત–પરિચ્છેદ ૯.૮

[૨૦૧૧] ૧૩ એસ. સી. આર. ૧૦૭૭–જેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો–પરિચ્છેદ ૯.૮

[૨૦૧૯] ૧૫ એસ. સી. આર. ૪૦૮–સંદર્ભ–પરિચ્છેદ ૯.૮

દીવાની અપીલીય હુકુમત

દીવાની અપીલ નંબર ૭૫૭૮/૨૦૨૧

લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં.૮૨/૨૦૨૦ માં અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત હાઈકોર્ટના ૨૪.૦૭.૨૦૨૦ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

સાથે

સિવિલ અપીલ નં.૭૫૭૯/૨૦૨૧

સંજય પારિખ, વરિષ્ઠ વકીલ, પુખરંબમ રમેશ કુમાર, સાત્વીક પારિખ, સુશ્રી અનુપમા નગંગોમ, કરૂણ શર્મા, અપીલકર્તા વતી વકીલો.

સુશ્રી આસ્થા મહેતા, સુશ્રી વિશાખા, સુશ્રી દીપાનવિતા પ્રિયંકા, પ્રતિવાદીઓ માટે વકીલો.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એમ. આર. શાહે આપ્યો હતો.

૧. આ બંને અપીલમાં કાયદો અને તથ્યોનો સામાન્ય પ્રશ્ન ઊભો થાય છે ત્યારે આ બંને અપીલનો નિર્ણય લેવામાં આવે છે અને એકસાથે નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૨. ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય દ્વારા લેટર પેટન્ટ અપીલ નંબર ૮૨/૨૦૨૦ માં અમદાવાદ ખાતે પસાર કરાયેલા વિવાદિત વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ અનુભવતા, જેના દ્વારા ઉચ્ચ અદાલતે અહીં સામાવાળા નંબર ૧–ગુજરાત પાણી પુરવઠા અને ગટર વ્યવસ્થા બોર્ડ (ત્યારબાદ 'બોર્ડ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત અપીલને મંજૂરી આપી છે અને સ્પેશિયલ સીવીલ અરજી નંબર ૧૬૪૭૦/૨૦૧૮ માં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશને રદ કર્યો છે, જેના દ્વારા વિદ્વાન સિંગલ જજે હાલના અપીલકર્તાઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી ઉપરોક્ત રિટ અરજીને મંજૂરી આપી હતી અને એવું માન્યું હતું કે હાલના અપીલકર્તાઓએ મૂળ સામાવાળાઓ ૧૦ વર્ષની સેવા પૂર્ણ કર્યા પછી તમામ પરિણામી લાભો સાથે રૂ. ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણ માટે હકદાર છે અને પમા, ૬ઠા અને ૭મા પગાર પંચના ધોરણો અનુસાર તેમના પગાર ધોરણમાં સુધારો કરે છે, જેના આધારે મૂળ રિટ અરજદારોએ વર્તમાન અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

૩. અન્ય લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૧૭૯/૨૦૨૦ માં, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે હમણાં જ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નંબર ૮૨/૨૦૨૦ માં તેના નિર્ણયને અનુસર્યો છે, જે અન્ય અપીલનો વિષય છે.તેથી, સુવિધા માટે લેટર અપીલ નંબર ૮૨/૨૦૨૦ માં હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશમાંથી ઉદ્ભવતા સિવિલ અપીલ નંબર ૭૫૭૮/૨૦૨૧ ના તથ્યો વર્ણવવામાં આવે છે અને તેના પર વિચાર કરવામાં આવે છે અને ઉપરોક્ત અપીલને મુખ્ય અપીલ તરીકે ગણવામાં આવે છે.

૪. ગુજરાત રાજ્યમાં પાણી પુરવઠા અને ગટર વ્યવસ્થા પ્રવૃત્તિઓના ઝડપી વિકાસ અને યોગ્ય નિયમન માટે ગુજરાત પાણી પુરવઠા અને ગટર વ્યવસ્થા બોર્ડ અધિનિયમ, ૧૯૭૮ (ત્યારબાદ 'અધિનિયમ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) હેઠળ સામાવાળા–બોર્ડની રચના કરવામાં આવી છે.બોર્ડ તેના પોતાના નિયમો અને નિયમો બનાવે ત્યાં સુધી, બોર્ડે વધુ સારા વહીવટ માટે, બોર્ડની રચનાની તારીખથી રાજ્ય સરકારના નિયમો, નિયમો, પરિપત્રો, નીતિઓ, સૂચનાઓ અને તમામ યોજનાઓનું પાલન કરવા માટે ૦૬.૦૮.૧૯૮૦ ના ઠરાવ દ્વારા નિર્ણય લીધો હતો.એવું લાગે છે કે છેલ્લા ઘણા વર્ષોથી રાજ્ય સરકારના વિવિધ વિભાગો હેઠળ ઘણા દૈનિક કામદારો કામ કરતા હતા.જાળવણી અને સમારકામ કાર્યમાં રોકાયેલા દૈનિક મજૂરોની સેવાની સ્થિતિને લગતી સમસ્યાનું સમાધાન કરવા માટે તત્કાલીન માર્ગ અને મકાન વિભાગના મંત્રી શ્રી દૌલતભાઈ પરમારની અધ્યક્ષતામાં 'શ્રી દૌલતભાઈ પરમાર સમિતિ' નામની સમિતિની

રચના કરવામાં આવી હતી.સમિતિ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભલામણોના આધારે, ગુજરાત સરકારે ૧૭/૧૦/૧૯૮૮ તારીખનો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો જેમાં સરકારે અને કુશળ દૈનિક વેતન કામદારોને ૫,૫ કે તેથી વધુ કે ૧૦ વર્ષથી ઓછી સેવાઓના સમયગાળાના આધારે ચોક્કસ લાભો આપવાનો નિર્ણય લીધો હતો.

૪.૧ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના ઠરાવમાં સમાવિષ્ટ યોજના અનુસાર તમામ દૈનિક વેતન કામદારો સેવાઓમાં નિયમિતતા અથવા કાયમીપણાના હકદાર ન હતા.ઉપરોક્ત ઠરાવ મુજબ દૈનિક કામદારો નીચેના લાભો મેળવવા માટે હકદાર છે:

> "(૧) તેઓ પ્રવર્તમાન દૈનિક વેતન મુજબ દૈનિક વેતન મેળવવા માટે હકદાર છે.જો પ્રથમ વર્ષમાં ૨૪૦ થી વધુ દિવસો હોય, તો દૈનિક કામદારોનુ રવિવારનુ વેતન, તબીબી ભથ્થું અને રાષ્ટ્રીય તહેવારની રજાઓ માટે પાત્ર છે.
>
> (૨) દૈનિક મજૂરો અને અર્ધકુશળ કામદારો કે જેઓ પાંચ વર્ષથી વધુ અને ૧૦ વર્ષથી ઓછી સેવા ધરાવે છે, તેઓ તેમના કામકાજના દિવસો માટે પ્રવર્તમાન ધોરણ મુજબ મોંઘવારી ભથ્થાની સાથે નિશ્ચિત માસિક પગાર માટે હકદાર છે.આવા દૈનિક કામદારોને ૧૪ અન્ય રજાઓ ઉપરાંત બે વૈકલ્પિક રજાઓ મળશે.રજા, રવિવારની રજા અને રાષ્ટ્રીય તહેવારની રજાઓ.આવા દૈનિક કામદારો તબીબી ભથ્થું અને પ્રોવિડન્ટ ફંડની કપાત મેળવવા માટે પણ પાત્ર હશે.
>
> (૩) દૈનિક કામદારો અને અર્ધકુશળ કામદારો કે જેઓ દસ વર્ષથી વધુ પરંતુ ૧૫ વર્ષથી ઓછી સેવા ધરાવે છે, તેઓ તેમના કામના દિવસો માટે પ્રવર્તમાન ધોરણ મુજબ મોંઘવારી ભથ્થાની સાથે કુશળ કામદારની સમકક્ષ લઘુતમ પગાર ધોરણ મેળવવા માટે હકદાર છે.વધુમાં, આવા

દૈનિક કામદારોને ૧૪ અન્ય રજાઓ ઉપરાંત બે વૈકલ્પિક રજાઓ મળશે.રજા, રવિવારની રજા અને રાષ્ટ્રીય તહેવારની રજાઓ.તે તબીબી ભથ્થું અને પ્રોવિડન્ટ ફંડની કપાત મેળવવા માટે પાત્ર હશે.(૪) ૧૫ વર્ષથી વધુની સેવા ધરાવતા દૈનિક મજૂરો અને અર્ધકુશળ કામદારોને કાયમી કામદાર ગણવામાં આવશે અને આવા અર્ધકુશળ કામદારોને મોંઘવારી ભથ્થું, સ્થાનિક શહેર ભથ્થું અને ઘરનું ભાડું ભથ્થું સાથે કુશળ કામદારનો વર્તમાન પગાર મળશે.તેમને ગ્રેચ્યુટી, નિવૃત્ત પગાર, સામાન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડના પ્રવર્તમાન નિયમો અનુસાર લાભ મળશે.વધુમાં, તેમને ૧૪ અન્ય રજાઓ ઉપરાંત બે વૈકલ્પિક રજાઓ મળશે.રજા, ૩૦ દિવસની કમાણી રજા, ૨૦ દિવસની અડધી પગાર રજા, રવિવારની રજા અને રાષ્ટ્રીય તહેવારની રજાઓ.દૈનિક વેતન કામદારો અને અર્ધકુશળ કામદારો કે જેમણે તેમની ૧૫ વર્ષથી વધુની સેવા પૂર્ણ કરી છે, તેમને કુશળ કામદારોના વર્તમાન પગાર ધોરણમાં એક વેતનવૃદ્ધિ, ૨૦ વર્ષની સેવા માટે બે વેતનવૃદ્ધિ અને ૨૫ વર્ષ માટે ત્રણ વેતનવૃદ્ધિ મળશે અને તે મુજબ તેમનો પગાર નક્કી કરવામાં આવશે. "

૪.૨ કે સામાવાળા–બોર્ડે તારીખ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના સરકારી ઠરાવને તારીખ ૦૮.૦૬.૧૯૮૯ ના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા અપનાવ્યો.કે સંબંધિત મૂળ અરજદારો બોર્ડ સાથે દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ તરીકે કામ કરી રહ્યા છે.સામાવાળા–બોર્ડ દ્વારા તારીખ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ (ત્યારબાદ 'પેરેન્ટ રિઝોલ્યુશન' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ના સરકારી ઠરાવને અપનાવ્યા પછી મૂળ અરજદારો સહિત બોર્ડ સાથે કામ કરતા તમામ દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને રૂ.૭૫૦ ના પગાર ધોરણનો લાભ આપવામાં આવ્યો હતો અને તેમની ૫ વર્ષની સેવાઓ પૂર્ણ થયા પછી અન્ય લાભો આપવામાં આવ્યા હતા.

૪.૩ તે પછી ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ ના ઠરાવ દ્વારા, રાજ્ય સરકારે ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના ઠરાવમાં ફેરફાર કર્યો.૦૧.૦૫.૧૯૯૧ ના સુધારેલા સરકારી ઠરાવ હેઠળ તે જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે તમામ વિભાગો ૭ વર્ષ પૂર્ણ કરનારા એસસીસી પાસ દૈનિક મજૂરોને કારકુની હોદ્દો વર્ગ–III નું વહીવટી કાર્ય સોંપશે અને તેમાં વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે આવા દૈનિક વેતનને ફરજ સોંપવાની તારીખથી ૯૫૦–૧૫૦૦ નું પગાર ધોરણ ચૂકવવું જોઈએ.૧૫.૦૨.૧૯૯૨ તારીખનો બીજો ઠરાવ બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો જેમાં કહેવામાં આવ્યું હતું કે ૭ વર્ષની સેવા પૂર્ણ કરનારા તમામ એસ. એસ. સી. પાસ દૈનિક કામદારોને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ થી અમલમાં આવતા ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણમાં ૯૫૦ રૂપિયા આપવામાં આવશે.અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ સામાવાળા–બોર્ડે તમામ રિટ અરજદારો અને બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને તેમના પાંચ વર્ષ પૂર્ણ થયા પછી મૂળ ઠરાવ હેઠળ લાભ આપ્યો હતો અને તેમને રૂ. ૨૫૫૦ના મૂળભૂત પગાર પર મૂક્યા હતા.સામાવાળા–બોર્ડે મૂળ રિટ અરજદારો સહિત બોર્ડ સાથે કામ કરતા તમામ દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને તેમના ૧૦ વર્ષ પૂર્ણ થયા પછી મૂળ ઠરાવ હેઠળ લાભ પણ આપ્યા હતા અને તેમને ૨૫૫૦–૫૫–૨૬૦૦–૬૦–૩૨૦૦ ના પગાર ધોરણમાં મૂક્યા હતા.

૪.૪ એવું લાગે છે કે બોર્ડની કેટલીક ઝોનલ કચેરીઓએ ભૂલથી અને અજાણતાં ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સુધારેલા ઠરાવોનો લાભ બિનકુશળ

દૈનિક કામદારોને આપ્યો હતો.સામાવાળા–બોર્ડની મુખ્ય કચેરીના ધ્યાનમાં આવ્યું કે ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ તારીખના ઠરાવોને અપનાવવાના કોઈ નીતિગત નિર્ણયની ગેરહાજરીમાં, અજાણતાં અમુક દૈનિક કામદારોને ૯૫૦–૧૫૦૦ના પગાર ધોરણનો લાભ આપવામાં આવ્યો છે અને તેથી ૦૫.૦૬.૨૦૧૫ તારીખની સૂચનાઓ દ્વારા, સૂચના આપવામાં આવી હતી કે આવા લાભો ન આપવા જોઈએ. હકીકતમાં, સામાવાળા–બોર્ડે ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના ઠરાવોને અજાણતાં લાગુ કરીને આપવામાં આવેલા ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણનો લાભ પાછો ખેંચી લીધો હતો અને વસૂલાત પણ શરૂ કરી દીધી હતી, જે કેટલીક અન્ય કાર્યવાહીઓમાં હાઈકોર્ટ સમક્ષ વિષય છે.

૪.૫ એવું લાગે છે કે સંબંધિત મૂળ રિટ અરજદારોએ બોર્ડને વિવિધ રજૂઆતો મોકલીને તેમને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના ઠરાવો અનુસાર ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણમાં મૂકવા અને ૩૦૫૦–૪૫૯૦ ની હદ સુધી પગારમાં વધુ સુધારો કરવા વિનંતી કરી હતી.ત્યારબાદ મૂળ રિટ અરજદારોએ એસસીએ નંબર ૧૬૪૭૦/૨૦૧૮ દ્વારા હાઈકોર્ટ માં અરજી દાખલ કરી હતી. જેથી તેમને સરકારી ઠરાવો તારીખ ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ હેઠળ પગાર ધોરણનો લાભ આપવામાં આવે અને તેમને ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણમાં મૂકવામાં આવે.બોર્ડે વિગતવાર જવાબ દાખલ કરીને આ રિટ અરજીનો વિરોધ કર્યો હતો.બોર્ડ વતી તે ચોક્કસ કેસ હતો કે ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને

૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સુધારેલા સરકારી ઠરાવો બોર્ડ દ્વારા ક્યારેય સ્વીકારવામાં આવતા નથી, જેમ કે ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવ.બોર્ડ વતી એવો પણ કેસ હતો કે કેટલીક ઝોનલ કચેરીઓમાં ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના ઠરાવોનો લાભ અજાણતાં આપવામાં આવ્યો હતો જેને પાછો ખેંચી લેવામાં આવ્યો છે.બોર્ડ વતી ચોક્કસ કેસ હતો કે જ્યાં સુધી બોર્ડ ખાસ કરીને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોને સ્વીકારતું નથી, ત્યાં સુધી મૂળ રિટ અરજદારો અને અન્ય દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ ઉપરોક્ત ઠરાવો હેઠળ લાભ મેળવવા માટે હકદાર નથી.તે પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું કે અનુગામી ઠરાવોને આપમેળે અપનાવવામાં આવતા નથી.એવો પણ કેસ હતો કે અન્ય લોકોને અજાણતાં અને ભૂલથી સરકારી ઠરાવો ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ નો લાભ આપવામાં આવ્યો હતો અને હકીકતમાં તે પાછા ખેંચવા/પાછા ખેંચવાની માંગ કરવામાં આવી હતી, તેથી રિટ અરજદારો સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.તે ૧૫.૧૦.૨૦૧૯ ના ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા, વિદ્વાન સિંગલ જજે રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપી અને બોર્ડને મૂળ રિટ અરજદારો–દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૦ વર્ષની સેવા પૂર્ણ કર્યા પછી તમામ પરિણામી લાભો સાથે ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણનો લાભ આપવા નિર્દેશ આપ્યો અને આવા આધારે પમા, ૬ઠા અને ૭મા પગાર પંચના ધોરણ મુજબ તેમના પગાર ધોરણમાં સુધારો કર્યો.વિદ્વાન સીંગલ ન્યાયાધીશે બાકી લેણુ ચૂકવવાનો પણ નિર્દેશ આપ્યો હતો.

૫. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા ઉપરોક્ત ચુકાદા અને આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ અનુભવતા બોર્ડે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ ૨૦૧૮ની લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ ૧૬૪૭૦ થી દાખલ કરી હતી.વિવાદિત વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશ દ્વારા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલને મંજૂરી આપી છે અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશને રદ કર્યો છે અને એવું કહીને રદ કર્યો છે કે ત્યારબાદના સુધારેલા સરકારી ઠરાવો ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ બોર્ડ દ્વારા અપનાવવામાં આવતા નથી, બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સુધારેલા સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા કોઈપણ લાભ માટે હકદાર નથી, જે બોર્ડ દ્વારા અપનાવવામાં આવતા નથી.

૬. મૂળ રિટ અરજદારો ૯૫૦–૧૫૦૦ ના પગાર ધોરણ અને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સુધારેલા સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો માટે હકદાર નથી એમ ઉચ્ચ અદાલતની ખંડપીઠે આપેલા આદેશ અને આક્ષેપથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ મૂળ રિટ અરજદારો–સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓએ વર્તમાન અપીલ દાખલ કરેલ છે.

૭. મૂળ રિટ અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સંજય પરીખે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે ઉચ્ચ ન્યાયાલયની ખંડપીઠે વિદ્વાન સિંગલ જજ

દ્વારા પસાર કરાયેલા તર્કપૂર્ણ ચુકાદા અને આદેશને રદ કરવામાં અને રદ કરવામાં ભૂલ કરી છે.

૭.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન સીંગલ ન્યાયાધીશે મામલાના દરેક પાસાને ધ્યાનમાં લીધા અને રેકોર્ડ પરના દસ્તાવેજોને ધ્યાનમાં લેતા યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે મૂળ રિટ અરજદારો ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભ માટે હકદાર છે.

૭.૨ શ્રી પરીખ, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે જેમ કે સામાવાળા–બોર્ડે ૦૬.૦૮.૧૯૯૦ તારીખનો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો કે જ્યાં સુધી બોર્ડ તેના પોતાના નિયમો અને નિયમો બનાવશે નહીં, ત્યાં સુધી બોર્ડ નિયમો, નિયમો, પરિપત્રો, નીતિઓ, સૂચનાઓ અને રાજ્ય સરકારની તમામ યોજનાઓનું પાલન કરશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આજ સુધી બોર્ડ દ્વારા કોઈ નિયમો અને નિયમો ઘડવામાં આવ્યા નથી.તે રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેથી બોર્ડ તેના પોતાના બોર્ડ ઠરાવ તારીખ ૦૬.૦૮.૧૯૯૦ નું પાલન કરવા અને/અથવા કાર્ય કરવા માટે બંધાયેલ છે.

૭.૩ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અન્યથા એકવાર બોર્ડ દ્વારા મૂળ ઠરાવ તારીખ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ અપનાવવામાં આવે તે પછી પણ, તમામ ક્રમિક સુધારેલા ઠરાવો લાગુ થશે અને બોર્ડ દ્વારા તેનો અમલ કરવો પડશે.

૭.૪ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બોર્ડ એક વૈધાનિક સંસ્થા હોવાથી, તે પછીના તમામ નીતિગત નિર્ણયો/ઠરાવોને તે જ રીતે અપનાવવા પડશે જેમાં મૂળ ઠરાવ અપનાવવામાં આવ્યો હતો.

૭.૫ મૂળ રિટ અરજદારોના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પરીખ દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે હકીકતમાં એવા ઘણા કર્મચારીઓ છે જેમને સરકારી ઠરાવો તારીખ ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ હેઠળ આવા લાભો આપવામાં આવ્યા છે અને મૂળ રિટ અરજદારો જેવા દૈનિક વેતનકર્મચારીઓમાંથી માત્ર થોડા જ લોકોને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવો હેઠળ લાભથી વંચિત રાખવામાં આવ્યા છે.તેથી તે પ્રસ્તુત કરવામાં આવે છે કારણ કે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા યોગ્ય રીતે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવે છે કે સામાવાળા–બોર્ડ દ્વારા કેટલાક દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોનો લાભ નકારવાની કાર્યવાહી ભેદભાવપૂર્ણ અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન કરશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કુલ ૩૩૪૮ દૈનિક વેતન કર્મચારીઓમાંથી, મૂળ રિટ અરજદારો જેવા માત્ર ૪૭૪ દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોના લાભથી વંચિત રાખવામાં આવે છે.

૭.૬ અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી પરીખે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે અગાઉ પાણી પુરવઠા અને ગટરની સેવા ગુજરાત સરકારના નિયંત્રણ હેઠળ હતી અને અધિનિયમ હેઠળ બોર્ડની રચના પછી જ આવી પ્રવૃત્તિ બોર્ડને ટ્રાન્સફર કરવામાં આવી હતી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી, બોર્ડ અગાઉની સરકાર જે પ્રવૃત્તિઓ કરી રહી હતી તે હાથ ધરી રહ્યું છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે બોર્ડ કાયદાની રચના કરે છે અને અગાઉ રાજ્ય સરકાર દ્વારા હાથ ધરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરે છે અને તેને રાજ્ય સરકાર દ્વારા ભંડોળ પૂરું પાડવામાં આવે છે, ત્યારે મૂળ રિટ અરજદારોની જેમ બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ તે જ લાભો મેળવવા માટે હકદાર છે જે રાજ્ય સરકારના અન્ય વિભાગોના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ઉપલબ્ધ છે.ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ પીડબ્લ્યુડી કર્મચારી સંઘ અને અન્યોના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણય પર ભારે નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે, (૨૦૧૩) ૧૨ એસસીસી ૪૧૭.

૮. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણય પર આધાર રાખીને, વિનંતી કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન અપીલ અને રદબાતલ કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવે અને ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશોને રદ કરવામાં આવે અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે જે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઠરાવોમાંથી મળતા લાભોને મંજૂરી આપે છે.

૯. સામાવાળા–બોર્ડ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વિદ્વાન કાઉન્સેલ સુશ્રી આસ્થા મહેતા દ્વારા વર્તમાન અપીલોનો ઉગ્ર વિરોધ કરવામાં આવે છે.

૯.૧ સામાવાળા–બોર્ડ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વિદ્વાન કાઉન્સેલ સુશ્રી મહેતા દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે સામાવાળા–બોર્ડ દ્વારા પસંદ કરેલી અપીલને મંજૂરી આપવામાં કોઈ ભૂલ કરી નથી અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને રદ કર્યો છે અને રદ કર્યો છે.

૯.૨ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મૂળ રિટ અરજદારો–સામાવાળા સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ–બોર્ડને મૂળ ઠરાવ તારીખ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ હેઠળ લાભ આપવામાં આવ્યો છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આવા લાભો આપવામાં આવ્યા છે કારણ કે બોર્ડે ખાસ કરીને ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવને અપનાવ્યો છે.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે જોકે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના અનુગામી સુધારેલા ઠરાવો બોર્ડ દ્વારા ક્યારેય અપનાવવામાં આવ્યા નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી મૂળ રિટ અરજદારોની જેમ સામાવાળા–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઠરાવોમાંથી મળતા કોઈપણ લાભ માટે હકદાર નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના અનુગામી ઠરાવો સામાવાળા–બોર્ડ દ્વારા અપનાવવામાં આવ્યા નથી,

મૂળ રિટ અરજદારો–સામાવાળાના દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓ–બોર્ડ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળ કોઈ લાભ મેળવવા માટે હકદાર નથી.

૯.૩ સામાવાળા–બોર્ડ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી મહેતાએ વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો બોર્ડ દ્વારા ક્યારેય અપનાવવામાં આવ્યા ન હોવા છતાં, કેટલીક ક્ષેત્રીય કચેરીઓમાં અજાણતાં અને ભૂલથી ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળ લાભ આપવામાં આવ્યા હતા.એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે જ્યારે મુખ્ય કાર્યાલયને જાણ થઈ ત્યારે તરત જ તમામ ઝોનલ કચેરીઓને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળ લાભ આપવાનું બંધ કરવા અને ભૂલથી આપવામાં આવેલી રકમની વસૂલાત કરવા સૂચનાઓ જારી કરવામાં આવી હતી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્ષ ૨૦૧૫માં ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળ લાભ પાછો ખેંચવાના અનુગામી નિર્ણય, જે ભૂલથી અને અજાણતાં આપવામાં આવે છે, તેને મૂળ રિટ અરજદારો દ્વારા ક્યારેય પડકારવામાં આવતો નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોમાંથી મળતો લાભ પાછો ખેંચવાનો નિર્ણય માન્ય છે.

૯.૪ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે રિટ અરજીઓને મંજૂરી આપી હતી અને સામાવાળા–બોર્ડને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો માત્ર અને મુખ્યત્વે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪ના ભેદભાવ અને ઉલ્લંઘનના આધારે આપવા નિર્દેશ આપ્યો હતો, જેમાં અવલોકન

કરવામાં આવ્યું હતું કે સામાવાળા–બોર્ડ સાથે કામ કરતા અન્ય દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળ લાભ આપવામાં આવે છે અને તેથી મૂળ રિટ અરજદારોને સમાન લાભો ન ચૂકવવા એ ભેદભાવપૂર્ણ અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જોકે વિદ્વાન સિંગલ જજ એ વાતની કદર કરવામાં નિષ્ફળ ગયા કે અન્ય કર્મચારીઓને આપવામાં આવેલા લાભો પાછા ખેંચી લેવામાં આવ્યા છે અને વસૂલાતની પણ માંગ કરવામાં આવી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ત્યારબાદ એવું ન કહી શકાય કે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળ લાભ ન આપવાની સામાવાળા–બોર્ડની કાર્યવાહી ભેદભાવપૂર્ણ અને/અથવા ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન હોવાનું કહી શકાય.

૯.૫ સામાવાળા–બોર્ડ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વિદ્વાન કાઉન્સેલ સુશ્રી મહેતાએ તારીખો અને ઘટનાઓની નીચેની કાલક્રમિક સૂચિને ધ્યાનમાં લેવાની વિનંતી કરી છેઃ

–––––––– અહીં –––––––– ટેબલ –––––– ENGLISH

૯.૬ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે આ હકીકતની યોગ્ય રીતે પ્રશંસા કરી છે અને યોગ્ય રીતે ચુકાદો આપ્યો છે કે મૂળ રિટ અરજદારો અને સામાવાળા–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો માટે હકદાર નથી.

૯.૭ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ત્યારબાદ પણ સરકારે ૧૯૯૧ના ઠરાવ હેઠળ લાભની અરજી માટેની વિનંતીને નકારી કાઢી છે.

૯.૮ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કેટલીક ઝોનલ કચેરીઓમાં હકદાર ન હોવા છતાં, દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઠરાવો હેઠળ અજાણતાં અને ભૂલથી લાભ આપવામાં આવ્યા હતા, તે પાછા ખેંચવામાં આવ્યા હતા અને વસૂલાત પણ માંગવામાં આવી હતી.ત્યારબાદ બાકીના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને કોઈ લાભ આપવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અન્યથા મૂળ રિટ અરજદારોએ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવો હેઠળ લાભ મેળવવાનો તેમનો અધિકાર સ્વતંત્ર રીતે સ્થાપિત કરવો પડશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં સમાનતાની વિભાવનાને અન્ય દૈનિક કામદારો માટે એક ભૂલને ટકાવી રાખવા માટે મંજૂરી આપી શકાતી નથી. આ અદાલતના નિર્ણયમાં ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ રાજકુમાર શર્મા અને અન્યો, (૨૦૦૬) ૩ એસસીસી ૩૩૦ (પેરા ૧૫); પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ દેબાશીષ મુખર્જી અને અન્યો, (૨૦૧૧) ૧૪ એસસીસી

૧૮૭ અને પી. સિંગરાવેલન અને અન્યો વિરુદ્ધ જિલ્લા કલેક્ટર, તિરુપુર અને ડીટી અને અન્યો, (૨૦૨૦) ૩ એસસીસી ૧૩૩ના કેસ મુજબનો ભાર મૂકવામાં આવ્યું છે.

૯.૯ સામાવાળા–બોર્ડ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વિદ્વાન કાઉન્સેલ સુશ્રી મહેતા દ્વારા આગળ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે બોર્ડ દ્વારા અનુગામી ઠરાવોની કોઈ સ્વચાલિત અરજી કરી શકાતી નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા–બોર્ડ એક સ્વાયત્ત અને વૈધાનિક સંસ્થા છે અને પગાર ધોરણના સંદર્ભમાં પોતાનો નિર્ણય લેવા માટે સ્વતંત્ર છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ હોવાથી, તેઓ બોર્ડ દ્વારા અપનાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓને આપમેળે આપવામાં આવતા લાભો મેળવવા માટે હકદાર નથી.

૯.૧૦ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ અદાલતે નિર્ણયોની શ્રેણીમાં અન્યથા પણ, પગાર ધોરણમાં સુધારો અને પગાર ધોરણ/પદના નિર્ધારણના મુદ્દાઓ પર નોકરીદાતા દ્વારા કાર્યવાહી થવી જોઈએ, જે નોકરીદાતાઓની નાણાકીય ક્ષમતા પર આધાર રાખે છે.સચિવ, નાણાં વિભાગ અને અન્યો વિરુદ્ધ પશ્ચિમ બંગાળ નોંધણી સેવા સંગઠન અને અન્યો, ૧૯૯૩ સપ્લિમેન્ટ (૧) એસ. સી. સી. ૧૫૩; બિહાર રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ બિહાર માધ્યમિક શિક્ષક સંઘર્ષ સમિતિ, મુંગેર અને અન્યો, (૨૦૧૯) ૧૮ એસ. સી. સી. ૩૦૧ અને

પંજાબ રાજ્ય સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ બલબીર કુમાર વાલિયા અને અન્યો, (૨૦૨૧) ૮ એસ. સી. સી. ૭૮૪ ના કેસમાં આ અદાલતના નિર્ણયો મુજબનો ભાર મૂકવામાં આવ્યું છે.

૯.૧૧ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં જો બોર્ડને સામાવાળા–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતો લાભ આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે તો તે કિસ્સામાં તેની વ્યાપક અસર થશે અને સામાવાળા–બોર્ડ પર નાણાકીય બોજ પડશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે બોર્ડ પર વધારાની નાણાકીય જવાબદારી રહેશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ત્યાં ૩૩૪૮ દૈનિક વેતન કામદારો છે.૩૩૪૮ દૈનિક વેતન કર્મચારીઓમાંથી ૪૭૪ને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોનો લાભ આપવામાં આવ્યો નથી.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દૈનિક વેતન દીઠ વધારાની નાણાકીય જવાબદારી ₹૫ લાખ હશે અને તેથી ૪૭૪ કર્મચારીઓને મંજૂરી આપવામાં ન આવે તે ધ્યાનમાં રાખીને, ₹૫ લાખને ૪૭૪ કર્મચારીઓમાં ગુણાકાર કરીને, બોર્ડની એકંદર નાણાકીય જવાબદારી ₹૨૩.૭ કરોડ થાય છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે મૂળ રિટ અરજદારો જેવા બાકીના ૪૭૪ દૈનિક વેતન કર્મચારીઓના સંદર્ભમાં પણ સામાવાળા–બોર્ડ પર વાર્ષિક વધારાનો બોજ ૨ કરોડ રૂપિયા હશે.

૧૦. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને વર્તમાન અપીલને નકારી કાઢવાની પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે.

૧૧. અમે સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન વિદ્વાન કાઉન્સેલોને લાંબા સમય સુધી સાંભળ્યા છે.

૧૨. આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે જે ટૂંકો પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે શું મૂળ રિટ અરજદારો–સામાવાળા સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ–બોર્ડ ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના અનુગામી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો માટે હકદાર છે?આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે પૂછવામાં આવેલો બીજો પ્રશ્ન એ છે કે શું નકારાત્મક સમાનતાનો સિદ્ધાંત એવા કેસમાં લાગુ થશે કે જ્યાં અન્ય કર્મચારીઓને ખોટી રીતે લાભો આપવામાં આવ્યા હતા અને/અથવા જે કર્મચારીઓ સમાનતાનો દાવો કરી રહ્યા છે તેમણે ચોક્કસ લાભો મેળવવા માટે સ્વતંત્ર રીતે તેમના અધિકારો સ્થાપિત કરવા પડશે?

૧૩. સંબંધિત પક્ષોના વિદ્વાન કાઉન્સેલ સાંભળ્યા પછી અને અહીં ઉપર પુનઃઉત્પાદિત તારીખો અને ઘટનાઓની સૂચિને ધ્યાનમાં લીધા પછી તે જોઈ શકાય છે કે રિટ અરજદારો સામાવાળા–બોર્ડ સાથે દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ તરીકે કામ કરી રહ્યા છે.ગુજરાત રાજ્યએ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ તારીખનો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો જેમાં સરકારે કુશળ દૈનિક વેતન કામદારોને ચોક્કસ લાભો આપવાનો

નિર્ણય લીધો હતો.સામાવાળા–બોર્ડ કે જે કાયદા હેઠળ રચાયેલી એક સ્વાયત્ત સંસ્થા છે, તેણે ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ તારીખનો ઠરાવ અપનાવ્યો અને ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ તારીખના જીઆર માંથી મળતા લાભોને મંજૂરી આપી જે મૂળ ઠરાવ છે.તે વિવાદમાં નથી કે સંબંધિત મૂળ રિટ અરજદારો–દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવમાંથી મળતા લાભો આપવામાં આવે છે.

૧૩.૧ જો કે, ત્યારબાદ સરકારે ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ તારીખના ઠરાવો બહાર પાડ્યા હતા, જેના દ્વારા ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ તારીખના મૂળ ઠરાવમાં કેટલાક ફેરફારો કરવામાં આવ્યા હતા અને એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી કે આવા દૈનિક કામદારો કે જેઓ એસ. એસ. સી. પાસ થયા છે અને ૭ વર્ષ પૂર્ણ કર્યા છે, વિભાગ કારકુની હોદ્દા વર્ગ III નું વહીવટી કાર્ય સોંપશે અને તેમને ફરજ સોંપવાની તારીખથી ૯૫૦–૧૫૦૦ નું પગાર ધોરણ ચૂકવવામાં આવશે.મૂળ રિટ અરજદારો–દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ ઉપરોક્ત અનુગામી સરકારી ઠરાવો તારીખ ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ માંથી મળતા લાભનો દાવો મુખ્યત્વે આ આધાર પર કરી રહ્યા છે કે અન્ય સમાન દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઉપરોક્ત સરકારી ઠરાવો હેઠળ લાભ આપવામાં આવ્યો છે અને તેથી અન્ય દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને આવા લાભો આપવામાં આવતા નથી–અન્ય રિટ અરજદારો જે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪ નું ભેદભાવપૂર્ણ અને ઉલ્લંઘન કરે છે.

૧૩.૨ જો કે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે બોર્ડે ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના અનુગામી ઠરાવોને ક્યારેય અપનાવ્યા નથી.એ નોંધવું જરૂરી છે કે ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ તારીખના મૂળ ઠરાવને બોર્ડ દ્વારા ૦૮.૦૬.૧૯૮૯ તારીખના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા ખાસ મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તેનાથી વિપરીત, પ્રાદેશિક કચેરીઓના તમામ મુખ્ય ઇજનેરોને ૨૯.૦૮.૧૯૯૧ તારીખના સંદેશાવ્યવહાર દ્વારા વહીવટી સૂચનાઓ જારી કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૯૧ ના સરકારી ઠરાવને અનુસરીને બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને લાભ આપવામાં આવશે નહીં.એ નોંધવું જોઈએ કે ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવને અપનાવવાથી જ, સામાવાળા–બોર્ડે તમામ મૂળ રિટ અરજદારોને–દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને તેમના ૫ વર્ષ અને ૧૦ વર્ષ પૂર્ણ થયા પછી મૂળ ઠરાવ હેઠળ લાભ આપ્યો હતો.તેથી, આ કાયદા હેઠળ રચાયેલ સ્વાયત્ત અને વૈધાનિક સંસ્થા એવા બોર્ડે ક્યારેય સરકારી ઠરાવો ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ અપનાવ્યા ન હતા અને જ્યાં સુધી સામાવાળા–બોર્ડ દ્વારા ઉપરોક્ત ઠરાવો અપનાવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, સામાવાળા–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ અનુગામી ઠરાવોમાંથી આવતા લાભો માટે હકદાર રહેશે નહીં.અનુગામી ઠરાવોને આપમેળે અપનાવવામાં આવશે નહીં અને/અથવા લાગુ કરવામાં આવશે નહીં.ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા યોગ્ય રીતે ધારવામાં આવેલા સંજોગોમાં, સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ અધિકારની બાબત તરીકે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઠરાવોમાંથી લાભોનો દાવો કરી શકતા નથી.યોગ્ય રીતે

અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને એવું માનવામાં આવ્યું છે કે તેમને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના ઉપરોક્ત ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો મેળવવાનો કોઈ અધિકાર નથી, જ્યાં સુધી સામાવાળા–બોર્ડ દ્વારા તારીખ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવને અપનાવવા જેવા ખાસ રીતે અપનાવવામાં ન આવે.

૧૩.૩ સામાવાળા–બોર્ડ સાથે કામ કરતા દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ હોવા છતાં પણ તેઓ રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.સામાવાળા–બોર્ડ એ કાયદા હેઠળ બનાવવામાં આવેલી સ્વાયત્ત અને વૈધાનિક સંસ્થા છે. આખરે સામાવાળા–બોર્ડે સભાન નિર્ણય લેવો જોઈએ જેને અપનાવવાના પગાર ધોરણ અને/અથવા નાણાકીય અસરો ધરાવતા ચોક્કસ લાભો અંગેના નીતિગત નિર્ણય તરીકે ગણી શકાય.બધું તેની આર્થિક સદ્ધરતા અથવા નાણાકીય ક્ષમતા પર નિર્ભર કરે છે.કાયદાના સ્થાયી પ્રસ્તાવ મુજબ વેતન માળખું નક્કી કરતી વખતે નોકરીદાતાની આર્થિક સદ્ધરતા અથવા નાણાકીય ક્ષમતા એક મહત્વપૂર્ણ પરિબળ છે, અન્યથા એકમ પોતે કામ કરી શકશે નહીં અને અનિવાર્યપણે બંધ કરવું પડી શકે છે અને કર્મચારીઓ માટે વિનાશક પરિણામો આવી શકે છે.કાયદાના સ્થાયી પ્રસ્તાવ મુજબ કર્મચારીઓ કાયદેસર રીતે દાવો કરી શકતા નથી કે તેમના પગાર– ધોરણમાં આવશ્યકપણે સુધારો થવો જોઈએ અને/અથવા તેમને ચોક્કસ વધારાના લાભ/લાભો આપવા જોઈએ.

૧૩.૪ કાયદાના ઠરાવ મુજબ હોદ્દાઓ અને પગારનું સમીકરણ એક જટિલ બાબત છે જે નિષ્ણાત સંસ્થા અને ઉપક્રમો પર છોડવી જોઈએ અને અદાલત હળવાશથી દખલ ન કરી શકે.અદાલત દ્વારા પગાર સમાનતા મંજૂર કરવાથી પ્રતિકૂળ પરિણામો સાથે વ્યાપક અસર થઈ શકે છે.'સમાન કામ માટે સમાન પગાર' ના સિદ્ધાંતની લાગુ પડવાની મર્યાદાઓ અથવા લાયકાતો છે.

૧૩.૫ સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓ હોવાથી, તેઓ સરકારી કર્મચારીઓની જેમ સમાન વ્યવહારનો દાવો કરી શકતા નથી.સામાવાળા–બોર્ડ એક સ્વતંત્ર સંસ્થા છે અને તેની પોતાની નાણાકીય ક્ષમતા હોઈ શકે છે અને તેથી તેના કર્મચારીઓ રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.

૧૩.૬ રાજ્ય સરકાર અને સ્વાયત્ત બોર્ડ/સંસ્થાઓને સમકક્ષ ન રાખી શકાય.બોર્ડે પોતાના નાણાકીય સંસાધનો પર આધાર રાખવો પડે છે.પંજાબ રાજ્ય સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ અને અન્ય (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં તાજેતરના નિર્ણયમાં ફકરા ૩૨માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છેઃ

> "૩૨. કેન્દ્ર અથવા રાજ્ય સરકારને રાજ્યના ખર્ચને પહોંચી વળવા માટે કર વસૂલવાની સત્તા છે.નાગરિકો પર વધુ પડતો બોજ ન પડે તે માટે કેટલો કર લાદવો તે અંગે સરકારનો હંમેશા સભાન નિર્ણય હોય છે.પરંતુ બોર્ડ અને નિગમોએ તેમના પોતાના સંસાધનો પર આધાર રાખવો પડે છે

અથવા તેમના ખર્ચ માટે કેન્દ્ર/રાજ્ય સરકાર પાસેથી અનુદાન માંગવું પડે છે.તેથી, કેન્દ્ર/રાજ્ય સરકારના કર્મચારીઓને ઊંચા પગાર ધોરણના લાભોનું અનુદાન રાજ્યની સાધનસામગ્રી દ્વારા પગાર ધોરણની મંજૂરી કરતાં અલગ પાયા પર છે. "

તેથી, બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ સરકારી કર્મચારીઓ સાથે પગાર ધોરણની સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.

૧૩.૭ વર્તમાન કિસ્સામાં બોર્ડ દ્વારા ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોને ન અપનાવવાનો સભાન નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે.રાજ્ય સરકારે પણ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવો હેઠળ લાભ આપવાનો ઇનકાર કર્યો છે.જો ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવો હેઠળના લાભોને મંજૂરી આપવામાં આવે તો બોર્ડે બોર્ડ પર વધારાના નાણાકીય બોજને ધ્યાનમાં રાખીને સભાન નિર્ણય લીધો છે.

૧૪. પુનરાવર્તનની કિંમત પર, એવું અવલોકન કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી બોર્ડ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવો જેમ કે ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ ના મૂળ ઠરાવને અપનાવ્યો ન હોય ત્યાં સુધી, સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારી/કર્મચારીઓ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોમાંથી આવતા કોઈપણ લાભ માટે હકદાર રહેશે નહીં.તેથી, વિદ્વાન સીંગલ ન્યાયાધીશે બોર્ડને ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો

આપવાનો નિર્દેશ આપીને ભૂલ કરી હતી, જે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવ્યા છે.

૧૫. જ્યાં સુધી મૂળ રિટ અરજદારો વતી એકલ ન્યાયાધીશ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવેલી રજૂઆત કે બોર્ડના અન્ય દૈનિક ક્રમાંકિત કર્મચારીઓની સંખ્યાને ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવોમાંથી મળતા લાભો આપવામાં આવ્યા હતા, બાકીના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને સમાન લાભો ન ચૂકવવા એ ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ભેદભાવપૂર્ણ અને ઉલ્લંઘનકારી હશે, ત્યાં સુધી એ નોંધવું જરૂરી છે કે સામાવાળા–બોર્ડ વતી શરૂઆતથી જ એવો અધિકાર હતો કે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના ઠરાવો હેઠળના લાભો અજાણતાં અને ભૂલથી કેટલાક ઝોનલ કચેરીઓ દ્વારા આપવામાં આવ્યા હતા જે બાદમાં પાછી ખેંચી લેવામાં આવી હતી અને તેની વસૂલાતની પણ માંગ કરવામાં આવી છે.મૂળ રિટ અરજદારોના નિરીક્ષણ અને ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવોમાંથી મળતા લાભ માટે હકદાર નથી.તેથી, જો તેઓ અન્યથા આવા લાભ માટે હકદાર ન હોય તો તેઓ સમાનતાના આધારે લાભનો દાવો કરવા માટે બંધારણની કલમ ૧૪ નો ઉપયોગ કરી શકતા નથી.કાયદાની નિશ્ચિત દરખાસ્ત મુજબ બંધારણની કલમ ૧૪ માત્ર હકારાત્મક સમાનતાની વિભાવનાને મૂર્તિમંત કરે છે, નકારાત્મક સમાનતાની નહીં.ગેરકાયદેસરતા અને અનિયમિતતાને ટકાવી રાખવા માટે તેના પર ભરોસો કરી શકાતો નથી.

૧૫.૧ જેમ કે આ અદાલતે રાજકુમાર શર્મા (સુપ્રા) ના નિમણૂક અથવા પગાર–ધોરણના કેસમાં ચુકાદો આપ્યો હતો, બંધારણની કલમ ૧૪ નકારાત્મક સમાનતાની કલ્પના કરતી નથી અને જો રાજ્યએ ભૂલ કરી હોય, તો તેને તે જ ભૂલને ટકાવી રાખવા માટે દબાણ કરી શકાતું નથી.

૧૫.૨ દેબાશીષ મુખર્જી (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં સમાનતાના ખ્યાલ સાથે વ્યવહાર કરતી વખતે ફકરા ૨૬ માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છેઃ

> "૨૬. હવે તે સારી રીતે નક્કી થઈ ગયું છે કે કાયદા સમક્ષ સમાનતાની બાંયધરી એ એક સકારાત્મક ખ્યાલ છે અને તેને નકારાત્મક રીતે લાગુ કરી શકાતો નથી.જો કોઈ વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓના જૂથની તરફેણમાં ગેરકાયદેસરતા અથવા અનિયમિતતા કરવામાં આવી હોય, તો અન્ય લોકો અદાલતો અને ટ્રિબ્યુનલ્સના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી શકતા નથી કે જેથી રાજ્યને તેમની તરફેણમાં સમાન અનિયમિતતા અથવા ગેરકાયદેસરતા કરવાની જરૂર પડે.[જુઓઃગુરશરણ સિંહ વિરુદ્ધ નવી દિલ્હી મ્યુનિસિપલ વહીવટીતંત્ર–૧૯૯૬ (૨) એસ. સી. સી. ૪૫૯, યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ કિર્લોસ્કર ન્યુમેટિક્સ લિ.–૧૯૯૬ (૪) એસ. સી. સી. ૪૩૩, યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ ઇન્ટરનેશનલ ટ્રેડિંગ કંપની–૨૦૦૩ (૫) એસ. સી. સી. ૪૩૭, અને બિહાર રાજ્ય વિરુદ્ધ કામેશ્વર પ્રસાદ સિંહ–૨૦૦૦ (૯) એસ. સી. સી. ૯૪.]"

૧૬. આ અદાલત દ્વારા ઉપરોક્ત ચુકાદાઓમાં મુકાયેલા કાયદાને હાથ પર રહેલા કેસની હકીકતો પર લાગુ કરીને અને અહીં ઉપર અવલોકન કર્યા મુજબ બોર્ડના

દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ તારીખના સરકારી ઠરાવો ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ માંથી મળતા લાભોને અધિકારની બાબત તરીકે દાવો કરી શકતા નથી અને જેમ કે તેઓ ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ ના ઉપરોક્ત ઠરાવોમાંથી આપમેળે મળતા લાભોને હકદાર નથી અને એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે ત્યારબાદ પણ અન્ય ઝોનલ કચેરીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલી ભૂલ સુધારવામાં આવી છે અને ભૂલથી અને/અથવા અજાણતાં લાભ પાછા ખેંચવામાં આવ્યા છે અને વસૂલાતની પણ માંગ કરવામાં આવી છે. સીંગલ ન્યાયાધીશે એવું કહીને ગંભીર ભૂલ કરી હતી કે ૧૯૯૧ અને ૧૯૯૨ના સરકારી ઠરાવમાંથી લાભ ન આપવાની સામાવાળા–બોર્ડની કાર્યવાહી ભેદભાવપૂર્ણ અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન છે.હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે તેને યોગ્ય રીતે સુધારી છે અને હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા આદેશને યોગ્ય રીતે રદ કર્યો છે.

૧૭. હવે જ્યાં સુધી પીડબ્લ્યુડી કર્મચારી સંઘ (સુપ્રા) માં આ અદાલતના નિર્ણયમાં મૂળ રિટ અરજદારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા મૂકવામાં આવેલી નિર્ભરતાનો સંબંધ છે, તે જ હાથ પરના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં અને/અથવા તે સામાવાળા–બોર્ડના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓને કોઈ મદદ કરશે નહીં.આ અદાલત સમક્ષના કેસમાં વિવાદ રાજ્ય સરકારના બે અલગ–અલગ વિભાગોના સંબંધમાં હતો.

અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, સરકારી વિભાગોના કર્મચારીઓ અને બોર્ડના કર્મચારીઓ અલગ અલગ પાયા પર ઊભા છે.અહીં ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ બોર્ડના કર્મચારીઓ સરકારી કર્મચારીઓ સાથે સમાનતાનો દાવો કરી શકતા નથી.

૧૮. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર જણાવેલા કારણને ધ્યાનમાં રાખીને ઉચ્ચ ન્યાયાલયની ખંડપીઠે પસાર કરેલા વિવાદિત વાદગ્રસ્ત ચુકાદો અને આદેશને પડકારવામાં નિષ્ફળ જાય છે.ઉપર જણાવેલા કારણોસર, એવું ન કહી શકાય કે હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ્સને મંજૂરી આપીને અને હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને આદેશોને રદ કરીને અને રદ કરીને ગંભીર ભૂલ કરી છે.એવું માનવામાં આવે છે કે મૂળ રિટ અરજદારો–સામાવાળાના દૈનિક વેતન કર્મચારીઓ–બોર્ડ સરકારી ઠરાવો તારીખ ૦૧.૦૫.૧૯૯૧ અને ૧૫.૦૨.૧૯૯૨ માંથી મળતા લાભો માટે હકદાર નથી.જો કે, તેઓ ૧૭.૧૦.૧૯૮૮ તારીખના મૂળ ઠરાવમાંથી મળતા લાભોની ચૂકવણી અથવા અનુદાન આપવાનું ચાલુ રાખશે, જેનો અમલ અને ચૂકવણી કરવામાં આવી હોવાનું નોંધવામાં આવ્યું છે. આ બંને અરજીઓ નકારી કાઢવાને પાત્ર છે અને તે મુજબ નકારી કાઢવામાં આવે છે.

જો કે, કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

અરજીઓ ફગાવવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

==========

<u>અસ્વીકરણ</u>: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

<u>DISCLAIMER:</u> The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.